

Pogovori. (Dalje.)

Prijazni dopisniki in pesniki, potrpite danes blagohotno s svojimi izdelki in dovolite, da se povrnemo k važnejši stvari!

Ko smo govorili nedavno o pesniku Petru Pavloviču, izustili smo trdo besedo o grobokopih narodne blaginje. Da, trdo besedo, to priznavamo, a nikakor ne krivično. Vemo, da se je temu in onemu našemu znancu zdelo, da smo vendar-le pre-daleč segli, da smo torej tudi nekoliko pre-stopili mejo čisto književne ocene. Ne tajimo tudi nič, da one ocene nismo pisali brez ozira na naše sedanje tužne narodne razmere. Toda, prosimo vljudno, naj pomislijo oni znanci, da „Lutrski kres“ ni proizvod, ki bi se dal popolnoma oceniti samo gledé na zanimivo — nekako — anekdoto, na šaljivo besedo, na dovtipne misli, na gladke verze, na pravilne rime, ne, temveč „Lutrski kres“ hoče razpaliti duhove, vneti hoče sovraštvo politično in strankarsko, poleg katerega skoro ne poznamo hujšega so-vraštva. Pa da bi ob takem proizvodu ne smeli udariti na politično struno in povedati svoje misli tudi s tega stališča? Ne samo smeli, temveč morali smo, saj ocenjevalec ne sme biti božji volek, ki pozna le svojo književno luknjico, o svetu in njega gibanju pa nima pojma. Zato ostanimo tudi v tem-le pogovoru pri važnem predmetu narodnega grobokopstva. Zatrjujemo, pa že sedaj, da ne namerjamo govoriti strankarsko, da nečemo nikogar dražiti, ampak da nam je samo za preimenitno narodno stvar, katera se nam zdi v največji nevarnosti.

Odkar so ljudje različnih jezikov, različnih šeg in običajev na svetu, poznajo tudi pojem n a r o d a. Kakor je vsaka družina ce-lota, kakor so oče, mati in otroci jednota, tako tudi narodi. Narod in narodnost sta iz narave. Zato ni noben pameten človek učil, da je ideja narodnosti poganska, temveč vsak misleči človek je prepričan, da je ta ideja istinita, ker sloni na naravi, da je obče-člo-veška in zato pravična. Ideja narodnosti n. pr. jako krepko in določno izraža sv. pismo. Izraelsko ljudstvo je zaradi posebnih svojih razmer in zaradi izrednega svojega namena tako jasno poznalo svojo narodnost, in vsa njegova uredba jo izraža tako določno, da mora s tem biti zadovoljen tudi najbolj od-ločni prijatelj narodnosti.

Po prirodnem zakonu je narod skupina ljudij istega rodú, istega jezika, istih navad, istega značaja. Glavna stvar je vendar ta, da so vsi ljudje, ki se družijo v jednom narodu, istega rodú, izvira ali pokolenja; torej so vsi ljudje istega rodú bližnji po krvi. Da po domače razložimo: Jedna družina se je razmnožila; od jednega očeta in jedne ma-tere se je razrastla v mnogih letih velika rod-bina, ki je pa vedno bivala na istem kraju,

vedno se imela za jednoto, vedno skupno delovala in zlasti skupno se branila sovraž-nikov. In kadar se je taka družina selila, zopet je šla vsa s kraja na kraj, skupaj je bila v sreči in v nesreči. Tako nekako si po domače razlagamo rodove, narode in ple-mena.

Kakor so narodi nastali po naravi in se seveda preminjali po raznih zgodovinskih dogodkih, tako imajo tudi po naravi pravico, da ohranijo svojo skupnost in jednost, svoj jezik, svoje šege, svoj značaj. Čim večja je narodova moč po številu ali po duhu, t. j. iz-obraženosti, čim bolj se držé vsi udje naroda te jednosti, čim krepkeje se podpirajo in ljubijo, tem močnejši je narod, kakor je tudi družina tem trdnejša in srečnejša, čim večja je jednost in ljubezen med očetom in ma-terjo in otroki. Ni pa naroda na svetu, ka-teremu bi se ne bilo treba truditi in boje-vati za obstanek, ker narod pritiska na narod in ga hoče izpodriniti.

Zgodovina nam kaže, kako ginejo narodi in izgublajo svojo moč, veljavo, samostoj-nost in naposled polagoma p r o p a d e j o. Ta ali oni narod do cela pogine in nekako iz-mrje, kakor izmirajo dandanes poslednji ostanki ameriških prvotnih narodov, kakor so zmrli nekdanji Egipčani, Kartažani, de-loma tudi Grki i. dr. zlasti zaradi krvavih bojev z močnejšimi narodi. Nekateri narodi se morajo ukloniti drugim, sprejeti njih oblast in jezik, ker jih močnejši — dejali bi — pojedó in izpremené v svojo narodnost. Na ta način hočejo močnejši narodi pogoltniti ali v svojo narodnost potegniti in izpremeniti sosednje manjše narode.

Pa še na drug način ginejo narodi in naposled popolnoma propadejo: ako se raz-cepijo v stranke, ki si nasprotujejo in se na-posled uničijo. Koliko narodov je že poginilo zaradi medsebojnih preprirov! Grkom so mnogo več škodili domači prepiri kakor zu-nanji sovražniki.

Čisto naravno je, da so pri narodih, v državah in tudi v manjših družbah stranke. Vsi ljudje niso istih mislij. Celó dobro je, da se posamezni udje v kaki družbi med seboj poskušajo, da tekmujejo: iz tega pri-zadevanja namreč izvira pravo življenje v družbi, in to jo vodi do napredka.

Ako pa pridejo stranke do tega, da se med seboj s o v r a ž i j o, da hoče druga drugo ne samo prehiteti, ne samo prekositi v vrli-nah in slavnih delih, temveč jo uničiti in pokopati, tedaj ima narod s m r t n o bolezen. Stranka, ki drugo stranko zaničuje in so-vraži, podaje roko vsakemu nasprotniku rajša, kakor bratu in sestri: taka stranka rada vidi, da tujec nasprotno stranko davi in me-sari, in naposled pomaga sovražniku poko-pati rodne brate. — Koliko takih izdajstev pozna zgodovina!

Kdor narod cepi v take sovražne dele, kdor hujska zoper domače stranke, kdor neti sovraštvu zoper njo, ta je kriv, da se del naroda in s tem tudi celi narod uničuje in naposled peha v grob. Iz tega je lahko razumeti, kdo je narodov grobokop.

Predno se ozremo na domače razmere, izjavljamo odkrito, da stojimo na trdnem stališču narodnem. To stališče je: Vsakemu svoje! Vsak narod ima pravico, da živi, deluje in napreduje; nihče ga ne sme v tem zavirati, dokler ravna pravično in ne sega v tujo last. Slovenci puščamo v miru Italijane in Nemce, a ti naj puščajo v miru nas: napreduje naj s svojimi močmi in na svojih tleh vsak, kolikor more. Pravo rodoljubje je ljubezen do svojih bližnjih in daljnjih bratov in sester; pravi rodoljub je vnet za pravice svojega naroda, se zanje poteza in bori, ne da bi delal drugim krivice. Narod, čigar udje nimajo rodoljubja, mora poginiti; človek izmed tega naroda, ki zaničuje svoj narod in dela rajši v prid drugega, je kriv greha zoper naravo.

Poglejmo sedaj na domače razmere! Slovenski narod je razcepljen v tri stranke: V konservativno, ki je ob jednem katoliškoverska, v napredno ali liberalno, in socialno-demokratsko. Tretja stranka ni toliko močna, da bi bilo treba že sedaj poštovati jo kot odločujočo stranko. Med prvima dvema je odločen in odkrit boj. Tu nas ne zanima vse ono, kar se drži strank in strankarskega delovanja, temveč samo načelno ravnanje te in one stranke. Konservativna stranka hoče narodu ohraniti to, kar je njegovega, zlasti njegove pravice in njegovo vero, ob jednem pa hoče napredovati. Napredna stranka trdi, da le ona napreduje in se trudi za svobodo, med tem ko konservativna stranka nazaduje in sovraži napredek. Celo to očita napredna stranka konservativni, da se ne trudi za nič drugega, kakor za to, da bi spravila ves narod pod duhovsko oblast, in zato jo imenuje klerikalno stranko. A konservativna zopet očita napredni, da škoduje ljudstvu, ker deluje le za korist nekaterih stanov in pušča nemarno, da ogromna večina narodova, ljudstvo, propada duševno in gmotno. Tako ima vsakatera stranka dovolj očitati drugi. Vendar je prav tu velik razloček: konservativna stranka res ne prizanaša drugi, a to hoče in za to se trudi, da bi nasprotnica spoznala svoje zmote, popravila svoje napake, poprijela se starega narodnega načela in delovala za prospeh naroda. A napredna stranka kaže ob vsaki priliki svoje najostrejšje sovraštvu do nasprotnice, katero obklada z najhujšimi priimki in kateri priznava vse drugo, samo poštenega in dobrega nič ne. Po izjavah glavnega naprednega glasila ni tako hudobnega zaroda na celem svetu, kakor je slovenska konservativna stranka.

Kajpada mora biti najbolje, da se ta grozovita stranka uniči, kakor se kači stre glava in se mrčes pokonča.

Ako je v takih liberalnih izjavah le količkaj resnobe, mora vsa napredna stranka težiti na to, da čisto uniči in pokonča nasprotnico, ko bi bilo možno, tudi z nožem in revolverjem. In res smo čitali tudi ta poziv, bodi resnoben ali šaljiv, da naj se ljudje nasprotne ali klerikalne stranke pobesijo.

Vprašajmo se sedaj, ne, koliko pameti, koliko pravice, koliko poštenosti je v takih izjavah, ne, temveč samo, kam mora privedi Slovence tako rovanje jedne stranke. Cela velika stranka torej ali vsaj dobršen del narodov naj se ugonobi ali k večjemu — ako bi se dali prvaki omeščati — priveže s sužnimi verigami k vozu zmagovitih triumfatorjev!

Ali bi stranka, ki tako piše in govori, ki kaže toliko sovraštvu, ne pokopala rajši danes nego jutri svojega nasprotnika? Ali v istini ne pripravlja pogube svojim rojakom? In če pripravlja pogubo jednemu delu naroda, ali ne pokončuje s tem naroda v obče? Skrčite slovenski narod tako, kakor je nekaterim drago, vzemite mu ljudstvo, duhovščino itd., pa naj ostanejo sami naprednjaki: dobro, ali bo tedaj srečen naš narod?

Kaj, ko bi ona stranka, nad katero se zliva toliko žolča in gneva iz ust nasprotnikov, odločila se jedenkrat za tako izjavo: „Kdo vam daje pravico, da nas blatite in sramotite? Kaj ste nam mari vi? Rajši živimo med tujci kjerkoli, kakor med tako sovražnimi brati.“ In ločili bi se na dvoje in postavili neprodiren zid med seboj; in šli bi n. pr. ti Slovenci po svoji poti in prepustili drugo stranko njeni usodi.

Da, čisto dosledno in pametno bi bilo tako. Ako bi nas kje v kaki hiši ali v kaki vasi dan na dan žalili in sramotili, ali bi ne bilo pametno poiskati si kraja ali vsaj varstva za mir in svobodo?

Ni treba naših razmer soditi kar nič pretemno in preslabo, da pridemo do sklepa: Take razmere nas tirajo v pogin. Pod zagrinjalom napredka se ne skriva samo nazadovanje, temveč pravi propad.

Nikakor bi se ne bali nekakega nasprotovanja raznih nazorov in oseb, ako bi vse stranke želele prospeha narodu in bile v bistvenih stvareh jedine, jedine v tem, kar zahteva celi narod, čeprav ne v tem, kar je v prid samo jedni stranki.

In da sedaj pogledamo na pevanje Petra Pavloviča, pravimo: Tako pevanje smeši samo stranko, zlasti slovensko duhovščino, hujska drugo stranko k sovraštvu do rojakov in poostruje tako obžalovanja vredni razpor med strankama. Komu koristi to? Ali je to narodu v napredek? (Dalje.)

Pogovori.

(Dalje.)

Kar smo zadnjič razmišljevali o naših strankah, to nas je samo po sebi privédlo do nekega drugega vprašanja, ki je mnogo nujnejše in pomenljivejše za naše javne razmere, kakor si misli navadno občinstvo. To vprašanje je duhovsko vprašanje. O tem naravnost ne pišejo naši pisatelji, toda čas je že, da bi pisali in stvari pogledali naravnost v oči.

Dovolj znano je, da ima v novejši dobi slovenska duhovščina mnoge in močne nasprotnike, ki so se sedaj združili za odločilni boj zoper njo. Napredna stranka sovraži duhovščino načelno, ker ji podtika, da je zoper napredek, češ, katoliška vera in katoliška cerkev je bila vedno nasprotna napredku. Kdor je torej za napredek — pravijo, — ta mora pobijati vero in njene oznanjevalce. Čisto prazno je trditi, da te vrste nasprotniki pobivajo duhovščino zaradi teh in onih slučajnih vzrokov, n. pr. zaradi volitev, zaradi kakih društev in naprav, zaradi teh in onih oseb. — Nadalje so odločni nasprotniki duhovščine socialni demokrati, ki hočejo odpraviti vsako cerkev in njene služabnike. Katoliška duhovščina se mora ustavljati socialnim demokratom, ako hoče delovati po svojem poklicu: zato pa jo ti smrtno sovražijo. — Kakor nam kažejo javna glasila, stopil je tudi neki del učiteljstva v ono četo, ki se dosledno bori zoper duhovščino. Sicer je težko umeti, da bi kaki objektivni vzroki silili one učitelje k temu odloku; a stvar je dovolj znana, pa tudi dovolj žalostna. Da ima torej slovenska duhovščina kot taka mnoge nasprotnike, ki združeni marsikaj lahko storé zoper njo, to je sedaj dejstvo, ki se ne dá tajiti.

Kaj pa hočejo ti združeni nasprotniki zoper duhovščino doseči? To se ne dá povedati z njihovih besedami, ker naravnost ne izrekajo svoje misli. Toda popolnoma trdno se dá posneti iz raznih izjav to, da hočejo duhovščino polagoma do cela pripraviti ob veljavo in s tem onemogočiti vsako njeno delovanje v prid vere. S tem bi bili duhovniki naposled prisiljeni, ali lotiti se drugega dela, ali pa izseliti se v druge kraje.

Ta naša razlaga ni nič pretirana. Razne izjave nasprotnikov pričajo trdno, da imajo duhovnike za sovražnike, katere je treba najprej in do cela uničiti. Potem upajo prijatelji napredka, da bodo živeli in delovali brez ovir za svoj napredek, socialni demokrati bodo imeli na zemlji nebesa, in neka-

teri učitelji upajo, da bodo imeli potem dovolj velike plače.

Mislimo si, da bi kdaj, prej ali poznej, odpravili v naši domovini duhovski stan: s tem bi bila odpravljena katoliška vera, zakaj katoliška vera je nemogoča brez mašništva, kakor je nemogoče sodstvo brez sodnikov. Nasprotniki duhovščine mislijo pač tudi na to in upajo, da se bo brez katoliške vere dalo bolje živeti, kakor živé sedaj. (Seveda ne mislijo na to, da bo narod brez strahú božjega skupina ljudij, ki bodo samo za svoj dobiček rabili vsako sredstvo, tatvino, golju-fijo, umor i. dr.) Zakaj na to ni misliti, da bi dandanes naš narod prestopil ali v pravoslavje ali v protestantovstvo: prestopiti bi utegnil jedino le v popolno brezverje in brezboštvo.

Proti temu smotru se giblje delovanje nasprotnikov duhovskega stanú, bodisi da kdo na to misli, ali ne misli. (Tu seveda niso nam v mislih nasprotniki kake posamezne osebe, ampak stvari sploh.) Duhovščina sama pa mora ta cilj svojih nasprotnikov imeti jasno pred očmi, ako hoče umeti in izpolnjevati svojo nalogo in dolžnost.

To je duhovsko vprašanje. Kaj pa duhovsko vprašanje ni? 1. Ni še veliko let odtlej, ko so slovenski duhovščini očitali, da ni narodna, ampak da je brezdomovinska in izdajalska. Dandanes ji nasprotniki nič več ne očitajo tega, torej duhovsko vprašanje ni v njenem narodnem mišljenju. 2. Nekdaj so ji očitali, da se ne trudi za narod, da ničesar ni stori zanj, ne duševno, ne gmotno. Dandanes ji tega več ne očitajo, nasprotno: prav to ji štejejo v krivdo, da deluje za gmotni prospeh ljudstva. Zato ni duhovsko vprašanje v delovanju duhovščine. 3. Ali je nujno duhovsko vprašanje zato, ker slovenska duhovščina ne izpolnjuje svojih verskih dolžnosti? Tudi ne, zakaj slovenski duhovščini očitajo to, kar je baje storil kak (neduhovnik) šolski brat na Francoskem, kak duhovnik na Avarskem, kaka samostanska oseba na Laškem i. t. d. 4. Pravijo, da hoče slovenska duhovščina vladati, torej je duhovsko vprašanje to, da naj jo neduhovniki odrivajo z vseh vplivnih mest. To je res, da hoče voditi, a ne vladati, zakaj ona uči, kako moramo biti pokorni Bogu in skrbeti za večnost. Kaj pa naj sicer dela?

Duhovsko vprašanje je torej jedino le to, ali naj so in delujejo duhovniki za vero

in verske stvari, ali ne. Nasprotniki duhovnikov hočejo in delajo, da naj slovenska duhovščina prepusti slovenski narod drugim rokam in drugi usodi.

Kakor vsako drugo vprašanje, treba „rešiti“ tudi duhovsko vprašanje. Kako se bo rešilo?

1. Ni nemogoče, da naš narod versko popolnoma propade, in tedaj tudi katoliški duhovniki ne bodo več župniki in kapelani, ampak samo misijonarji. Versko so propadli že mnogi narodi, in tako lahko propade tudi narod slovenski.

2. Morda pri nas v bodočnosti krepko zacvete versko prepričanje in življenje, še bolj, kakor je cvetlo nekdanj. Kar je bilo nekdanj, zgodi se tem lože v bodočnosti ob ugodnejših razmerah.

3. Najverjetnejše pa je, da ostane i v bodoče tako, kakor je sedaj. Med našim narodom bo vedno dovolj sovražnikov cerkve in duhovščine, a vedno bo tudi prijateljev, in tako bo boj, kakršen je bil in je dandanes. Oblike se menjajo, stvar pa je vedno ista.

To je vsakomur jasno, da tak boj škoduje vsemu narodu mnogo, ne samo v verskem in nravnem oziru, ampak tudi v gmotnem, ker v boju izrabljamo najboljše moči,

katere bi lahko posvetili koristnemu delu. Ko bi se pač oni Slovenci spametovali, ki vedno kličejo na boj in le na boj, in privoščili narodu oddihljaja za mirno delo: koliko bi s tem koristili sebi in rojakom! A ker tega ni upati, želimo, da bi se na nekatere stvari ozirali sovražniki duhovščine in na druge stvari duhovščina sama.

1. Sovražniki duhovščine nečejo pripoznavati, da ima tudi duhovščina svoje človeške pravice. Duhovski stan tudi ni nikaka ločena kasta; vsakomur je pot odprta vanj, da v njem deluje, in uživa njega take zavisti vredne dobrote. Čemu torej toliko sovraštva do tega, kar je tako prosto vsakomur?

2. Nasprotniki nadalje nečejo ničesar vedeti, da so duhovniki sinovi izmed našega naroda, ki bi prav tako lahko delovali pač tudi v kakem drugem stanu, kakor delujejo v duhovskem. Saj vsi ljudje ne morejo biti učitelji ali advokati, ker se nekaterim zdi, da imata dandanes samo še ta dva stanova kaj veljave in zasluge.

3. Nasprotniki naj bi pomislili, kaj je izrekel veliki državnik Washington: „Veri ne moreš odvzeti duhovnikov, in ljudstvu ne moreš odvzeti vere. Kdor to hoče, ta je ali nespameten, ali hudoben, ali pa oboje.“

(Dalje.)

Poziv.

V slovenskem knjigotrštvu smo doslej jako občutljivo pogrešali obširnega seznamka onih slovenskih knjig in muzikalij, ki so še v knjigotršnem prometu.

Ta nedostatek občuti posebno kupujoče občinstvo, ki dostikrat ne vé, dobiva li se ta ali ona knjga še, ali ne, kje in po kateri ceni. Zlasti velja to o spisih, ki so jih založili bodisi gg. pisatelji sami ali pa drugi zasebni založniki.

Da se ta nedostatek odpravi, sklenil sem izdati kolikor mogoče popoln seznamek slovenskih knjig in muzikalij ter zato vljudno prosim vse gg. pisatelje in privatne založnike, ne samo v interesu občeslovenske stvari, ampak tudi v njih lastnem, da mi blagovolé čim prej naznaniti, katere po njih založene knjige so še dobiti in po čem, eventualno naj mi prijavijo tudi prvotno in znižano ceno.

L. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani.

Poziv.

„Slovenska krščansko-socijalna zveza“ dobiva od mnogih stranij pozive, da naj poskrbi dobre gledališke iger, primerne našemu ljudstvu. „Zveza“ ima nekaj takih iger pripravljenih in bi jih izdala

v posameznih cenениh snopičih, ako bi se oglasilo potrebno število naročnikov. Opozarjamo na ta poziv sosebno društva na deželi, ki naj se v prvi vrsti zapišejo med naročnike. Zadošča naznanilo na dopisnici. Ako se do 1. listopada oglasi zadostno število naročnikov, izide okoli 15. listopada 1. snopič. Naznanila naj se pošljejo odboru „Slov. krščansko-socijalne zveze“ v Ljubljani. Najboljše bi bilo, da društva naročé toliko iztiskov posameznih iger, kolikor je v igri vlog.

Kršč.-socijalna zveza.

Književno naznanilo.

G. Ivan Tomašič, upravitelj trnjanske gradske pučke škole v Zagrebu (trg Franje Josipa, 7) naznanja, da bo izdajal od novega leta dalje hrvaški zabavno-poučni list „*Lovor*“, „pisan prema shvatljivosti zrelije mladeži.“ Smer bo krščansko-nravná, ravnotežje med idealizmom in realizmom. Obseg bo zabaven (pesmi, pripovedi izvirne in prevedene) in poučen (kulturne črtice, potopisi, književnost, novine, kazališče itd.). Objavljala bo vsaka številka po jedno večjo in dve manjši sliki in bo imela glasbeno prilogo 1—2 stranij. Oblika bo moderni kvart-format (22/14); cena 3 gld. na leto, 1 gld. 50 kr. na pol leta. Izhajal bo list začetkom vsakega meseca na 16 straneh. Urednik prosi književnih poročil slovenskih.

Pogovori.

(Dalje.)

Kakor ima vsak čas svoje posebnosti, tako tudi sedanji, ki zahtevajo, da se nanje ozira duhovščina.

1. Sedanji čas je večinoma po vseh kulturnih deželah katoliški duhovščini neprijazen. Zato goji proti njej sum brez konca in kraja. Duhovnik skoro ne more storiti niti jednega dejanja, da bi ga ne sumničili nasprotniki vsaj slabega namena. — Tu mu utegne pomagati jedino le vsestranska odkritost pri onih, ki imajo še kaj dobre volje. Naj ves svet vidi, da nima duhovnik nikakih skrivnostij. Kakršen je v javnosti, tak bodi v srcu in med svojimi štirimi stenami.

2. Kakor bodi vse njegovo delo odkrito, tako pa tudi brez strahú. Stvar, za katero dela duhovnik, je dobra in prava, ako se ravna po sveti veri. Zato pa naj jo zastopa z največjo neustrašenostjo. Lahko rečemo, da je mnogih neuspehov v verskih stvarih kriva duhovska boječnost. Prav tako je pa tudi veselo, da se ta boječnost umika pogumu, ki pa seveda ne sme biti nikdar drznost, da bi izzivala nasprotnika.

3. Kakor je gotovo, da izvira nasprotstvo zoper duhovščino iz nezadostnega verskega prepričanja, iz maloverstva ali neverstva, tako je tudi jasno, da treba duhovščini najprej delovati za verski pouk. Učiti in zopet učiti treba. Apostoli, ki so za Kristusa pridobili poganski svet, so imeli verski pouk za prvo nalogo; da, celo važnejši se jim je zdel evangelijski nauk, kakor deljenje zakramentov. (I. Kor. 1, 17.)

Beseda in pravica morata naposled zmagati. Brez boja in trpljenja ni krepostij. Zato bo tudi sedanji boj le koristil onim, zoper katere je osnovan. Kar je slabega, pade v boju, a kar je trdnega in zdravega, to se okrepi. Slovenski narod je prebil že mnoge težave, in tako smemo upati, da preboli kmalu tudi sedanjo bolezen, in da se bodo tedaj vsi udje slovenskega narodovega telesa v jedinstvi veselili zadobljenega zdravja.

Gosp. L.: „Prosim, da bi natisnili sledečo pesmico v Vašem cenjenem listu; če pa ni zrela za to, da bi izpregovorili par besed kritike o njej na platnicah.“ Tako ste nam pisali in tako Vam bodi.

Tožba v tujini.

Na griču prijaznem je dragi moj dom,
kjer mila rodila me mati;
da vlegel, sem mislil, tam nekdam se bom,
da v zemlji tej ležal bom zlati.

A moral pustiti domači sem kraj,
od dragih se moral ločiti.
V tujini tej nimam prijatelja zdaj,
ki mogel ž njim bol bi deliti.

Tu jokal za mano ne bode nikdó,
ko rešen bom svoje usode;
nikdo ne poreče, ko v grob me denó:
Naj lahka mu zemljica bode.

Tu majce predrage na grobu ne bo,
da solze bi bridke točila,
in nežnih cvetic tam sè skrbno roko
sestrica ne bode sadila.

Le mah bo preraščal tam črno zemljo,
kjer truplo bo moje ležalo;
tu rezani kamen naznanjal ne bo,
da srce je moje — zastalo.

Najprej Vam svetujemo, ogibajte se brezpomembnih pridevkov: dragi moj dom, mila mati, zemlja zlata (?), majka predraga i. dr. Ako ni v pesmih takih brezpotrebni pridevkov, je pesem krepkejša in prijetnejša. „Deliti bol“ je nemška fraza, katere v slovenščini nikar ne rabite. „Rešen svoje usode“ je rečeno silno nerodno. Sicer pa je človek neumrljiv in „usoda“ ga tudi ob smrti ne dá iz rok. Kar pravite v zadnjih dveh vrsticah, to je tudi nekoliko neskladno: saj tudi doma lahko mati ali sestra umrjeta pred Vami, da ne bodeta točili solz za Vami; in „rezani kamen“ Vam na grob postavijo — ako hočete — tudi tujci. Torej se nam zdi pesem premalo resnična ali stvarna, nekoliko okorna, nekam prisiljena, ki pa vsekako kaže Vašo — dobro voljo.

G. J—o: „Oprostite, da se Vas drznem nadlegovati s svojo revno pesmico, vendar vem, da ne bodete zavrgli moje prošnje, te, da bila moja pesmica v prihodnjem ‚Dom in Svetu‘, zato ker mi je ta časopis posebno priljubljen že od nekdam. Torej še enkrat prosim.“

Zi ma.

Bliža se nam huda zima,
to nam rožice govore,
mrzlo jutro, huda slanča,
ki pobrala jih bo vse.

Že prišel je čas, da gremo,
to nam ptički govore,
tje v daljino preko morja,
kjer gorkeje bo za nas.